

Sievin kunta

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2018

SIEVIN KUNTA

Saap. 20/5 2019

Dnro: KH: 84/00.03.00/2018

Käsittely: kh   /   20   §

kv   /   20   §

• 24. heinäkuuta 2019.
- johtavat viranhaltijat
- kh pj:t
- kv pj:t

Tarkastuslautakunta 20.5.2019

Valtuusto 13.06.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Tarkastuslautakunta	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.1.1.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat	3
1.2.	Puheenjohtajan katsaus	4
1.3.	Arvioinnin toteuttaminen	5
2.	Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	6
3.	Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	7
3.1.	Strategian toimeenpano ja toteuttaminen	7
3.3.	Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	10
3.4.	Kunnassa tilikaudella meneillään olevia investointeja	11
4.	Muut toiminnan ja talouden arvioinnit	13
4.1.	Tarkastuslautakunnan muut havainnot ja arvioinnit	13
4.2.	Sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta	14
4.3.	Henkilöstö	14

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Valtuustokaudelle 1.6.2017 – 31.5.2021 valitsema tarkastuslautakunta on kokoontunut tilikaudella 2018 yhteensä 10. kertaa, joista neljässä kokouksessa arvioitiin tilikauden 2018 tavoitteiden toteutumista ja vuoden 2019 puolella kuusi kertaa arvioimaan tilikauden 2018 valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja läsnäolot kokouksissa/tilikausi

Varsinainen jäsen		Henkilökohtainen varajäsen	
Pärkkä Annu, pj.	10	Huhtala Satu	0
		Eskola Ilse 31.1.2019 alkaen	0
Linna Jukka, vpj.	0	Autio Markku	2
Jussila Mauno 20.6.2018 alkaen	4		
Voltti Heikki	8	Kinnunen Juha	1
Sipilä Terttu	10	Jylkkä Katja	0
		Pyykkö Salli 26.4.2018 alkaen	0
Hakala Airi	9	Alakangas Ari	1

Tilintarkastajana toimii BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHTT Asko Vanhatupa. Hän toimii kokouksissa myös lautakunnan pöytäkirjanpitäjänä.

1.2. Puheenjohtajan katsaus

Kirjoittaessani tätä kuulen ikkunasta linnunlaulua. Takatalvi on selätetty ja koivun oksat puhjenneet hiirenkorvilta täyteen loistonsa. Sote- ja maakuntauudistus kaatui maalisuorallaan. Eduskuntavaalien jälkeiset hallitustunnustelut on saatu Antti Rinteen vetäminä päätökseen. Säätytalolla mahdolliset tulevat hallituskumppanit neuvottelevat parhaillaan tulevaisuudestamme. Käännämme katseemme kuitenkin tämän arviointikertomuksen johdosta vielä vuoteen 2018.

Vuonna 2018 kuntaamme johti vuoden ensimmäisen puolikkaan ajan vt. kunnanjohtaja Hanna Salminen oman työnsä ohessa. Kesäkuun alusta alkaen määräaikaisena kunnanjohtajana on toiminut Mauno Ranto. Myös hallintopäällikkö vaihtui syksyllä 2018, kun Hanna jäi opintovapaalle ja Rossin Päivi otti ohjat käsiinsä.

Kuntamme asukas luku on ollut hiemaisessa laskussa. Viidentuhannen raja on alitettu. Muuttoliikettä on ollut jonkin verran pois päin kunnastamme ja syntyvyys selvästi laskusuuntainen. Vuosi 2018 jää mieliimme kuitenkin isojen investointien vuotena. Kunnan talous oli siitä huolimatta ylijäämäinen.

Tämä lautakuntakausi on näkökulmastani ollut yhtä antoisa kuin edeltäjänsäkin. Viime vuonna ensimmäistä arviointikertomusta tehdessä kaikki oli itselle uutta ja aivan alusta asti opeteltavaa. Taisi se olla myös hallintokuntien kannalta uuden opettelua, kun saivat antaa kirjalliset vastineet arviointikertomuksessa esille nostettuihin asioihin. Tällaisia hyviä käytänteitä tulee vaalia jatkossakin. Hyväksi todetulle rungolle on ollut helppoa rakentaa tätä uutta arviointia. Tämän lautakuntakauden lisämausteena on kokouksissamme kuulunut välillä hentoa tuhinaa, välillä pikku nuijan koputusta lattiaan tai ilon kiljahduksia. Lähes joka kokouksessa mukana on ollut Eemi-poika, joka syksyllä tätä kautta aloitellessamme oli 2,5 viikon ikäinen.

Kiitokset lautakuntani jäsenille yhdessä ja jokaiselle erikseen hyvästä yhteishengestä sekä kokousaktiivisuudesta. Tällä porukalla on ilo jatkaa lautakuntatyöskentelyä taas kesätauon jälkeen. Kiitokset myös siitä positiivisesta asenteestanne, kuinka hyvin olette suhtautuneet Eemin mukana oloon kokouksissamme.

Annu Pärkkä

tarkastuslautakunnan pj.

1.3. Arvioinnin toteuttaminen

Olemme vaalikauden alussa laatineet kattavan koko vaalikauden mittaisen arviointisuunnitelman.

Arviointisuunnitelmassa esitetään ne tehtäväalueet, jotka otetaan kunakin vuonna syvällisemmän arvioinnin kohteeksi. Suunnitelmaa täsmennetään työohjelmalla vuosittain sekä painotusten että menetelmien osalta.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman vuodelle 2018 painotettavat arviointikohteet olivat:

- Kunnanhallitus / johtaminen ja hallinto. Kuntastrategian tavoitteet ja toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa, omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvonnan, järjestämisen ja toimivuuden arviointi sekä sisäisen valvonnan järjestämisen arviointi. Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa sote- ja maakuntauudistuksen tilanteen kehittymistä.
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminta Sievin kunnan asettamien tavoitteiden osalta. Kallion olemassa olevan palvelurakenteen kehittäminen. Terveyskeskuksen rakentaminen.
- Koululautakunnan toiminnasta arvioidaan koulutoimen palvelustrategioiden toteuttamista valtuuston asettamien tavoitteiden osalta, toiminnan järjestämistä tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä ostopalveluita. Koulutoimen tehtäväalueiden osalta arvioidaan varhaiskasvatusta, perus- ja esiopetus.
- Vapaa-aikalautakunnan toiminnasta arvioidaan vapaa-aikatoimen palvelustrategioiden toteuttamista valtuuston asettamien tavoitteiden osalta.
- Teknisen lautakunnan toiminnasta arvioidaan teknisentoimen palvelustrategioiden toteuttamista valtuuston asettamien tavoitteiden osalta. Teknisen toimen osalta arvioidaan kilpailuttamista teknisessä toimessa, kaavoitusta ja maankäyttöä sekä kunnallistekniikan suunnittelua ja rakentamista.
- Ympäristö lautakunnan toiminnasta arvioidaan ympäristötoimen palvelustrategioiden toteuttamista valtuuston asettamien tavoitteiden osalta.
- Konserniyhteisöjen (kuntayhtymät, kunnan tytäryhtiöt ja osakkuusyhteisöt) osalta omistajapolitiikan olemassaolo sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.
- Lisäksi tarkastuslautakunta seuraa kunnan investointihankkeiden etenemistä ja eri hallintokuntien talouden tasapainottamista.

Vuoden 2018 arviointikohteena ovat olleet kunnanhallitus, koululautakunta, tekninen lautakunta, vapaa-aikalautakunta, ympäristölautakunta ja tytäryhtiöt sekä kuntayhtymä Kallion toiminta.

Olemme kuulleet kokouksissamme edellä mainittujen toimielinten tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden isännöitsijää /toimitusjohtajaa tai yhtiön hallituksen puheenjohtajaa. Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut Peruspalvelukuntayhtymä Kallion johtavia viranhaltijoita Sievin kunnan kuntayhtymälle asettamien tavoitteiden toteutumisesta.

Arviointityöhön on laadittu arviointilomake, jonka pyysimme täytettynä kunnan jokaisen toimialan johtavalta viranhaltijalta ennen hänen kuulemistaan kokouksessamme. Tämän arviointilomakkeen tarkoituksena on ollut antaa perustietoja toimialan/vastuualueen toiminnasta, toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista, suunnittelu- ja seurantajärjestelmästä ja johtamisesta sekä erikseen mainittuihin asiakokonaisuuksiin liittyvistä menettelytavoista.

Tarkastuslautakunta on huolehtinut uuden kuntalain velvoitteiden täytäntöönpanon seurannasta: kuntalain 84 §:n sidonnaisuusilmoituksissa tapahtuneita muutoksia ja niiden tiedottamisesta valtuustolle ja julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa.

Olemme heti toimikautemme alussa ilmoittaneet esteellisyytemme ja päivittäneet tietoja muutosten kohdatessa.

Vuoden 2018 arviointia tehdessä:

Annu Pärkkä on esteellinen arvioimaan teknisen lautakunnan toimintaa.

Terttu Sipilä on esteellinen arvioimaan vapaa-aikalautakunnan sekä teknisen lautakunnan toimintaa.

Jukka Linnan esteellisyyksiä ei ole tarve ilmoittaa, sillä hän ei osallistunut vuoden 2017 arviointiin ja erosi lautakunnasta ennen 2018 arvioinnin aloitusta.

Olemme selvittäneet myös lautakunnan varajäsenten esteellisyydet, jotka ovat:

Juha Kinnunen sekä Salli Pyykkö ovat esteellisiä arvioimaan vapaa-aikalautakunnan toimintaa. Satu Huhtala oli esteellinen arvioimaan koululautakunnan toimintaa. Hänen erottua lautakunnasta, tilalle valittu Ilse Eskola, joka on puolestaan esteellinen arvioimaan koululautakuntaa ja vapaa-aikalautakuntaa.

2. Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Edellisen vuoden arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta kiinnitti huomioita alla oleviin seikkoihin. Tarkastuslautakunnan mielestä alla oleviin punaisella merkittyihin kohtiin ei ole saatu vielä riittävää selvitystä.

Vuokra-asuntojen markkinointi tulisi nähdä yhdenvertaisina kohteina.

Uusi kuntalaki velvoittaa kaikkien konserniyhteisöjen liittämistä saman tilintarkastusyhteisön alle kunnan kanssa. Tämä ei toteutunut Kiinteistö Oy Kenkäkankaan ja Kiinteistö Oy Sievin kauppa- ja palvelukeskuksen osalta vielä vuonna 2018.

Louekeskuksen kehittämishankkeen tämän hetkinen tilanne?

Sähköisen mainostaulun toimivuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Kyläkouluilla kolmiportaisen tuen tarvetta ei ole turvattu riittävästi.

Kaikille kunnan tytäryhtiöille on asetettu toiminnalliset tavoitteet, joiden esittämistapaan tulee edelleen kiinnittää huomiota.

Varhaiskasvatus on saanut kiertävän erityislastentarha opettajan!

Ennaltaehkäisevä työote kunnan toiminnassa

Hyvinvointikertomus on laadittu ja siitä on maininta tilinpäätös- ja toimintakertomuksessa 2018. Se löytyy kokonaisuudessaan kunnan internetsivuilta

Toimintakertomuksessa on mainittu keskeneräiset kuntaa koskevat valitusprosessit.

3. Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

3.1. Strategian toimeenpano ja toteuttaminen

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt jo 15.2.2018 uuden kuntastrategian vuosille 2018-2021. Siitä huolimatta, että talousarvio on vuodelle 2018 tehty vanhan kuntastrategian mukaan, toimintaa olisi tullut tarkastella myös uuden kuntastrategian tavoitteiden pohjalta. Istuva valtuusto on ollut itse valmistelemassa uutta kuntastrategiaa ja varmasti myös toiminut valtuustokaudellaan enenevässä määrin sen pohjalta. Tarkastuslautakuntana annamme tässä arviointikertomuksessa suuremman painoarvon uudemmalle kuntastrategialle ja siinä asettamille tavoitteille.

Vuoden 2018-2021 kuntastrategiassa painopisteiksi on nostettu neljä kohtaa.

1. Hyvinvoivat ihmiset ja turvallinen maaseutu
2. Elinvoimaiset yritykset ja ahkera yrittäjyys
3. Kunnan tasapainoinen ja vastuullinen taloudenhoito
4. Osaava ja motivoitunut henkilöstö

3.2. Toimintakertomuksessa raportoitujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnanhallitus

Tavoitteena on ollut tasapainoinen talous, vuosikate ylittää poistot. Tähän on lähes päästy, sillä vuosikate on noin 1,9 kertaa poistojen määrä, kun tavoite on ollut kaksi kertaa poistojen määrä. Tilivuosi on ylijäämäinen ja taseessa on ylijäämää edellisiltä tilikausilta. Taloutta on seurattu ja hallitukselle sekä valtuustolle on tehty osavuositarkastukset aina kirjanpidon valmistuttua. Kunnassa on otettu käyttöön sähköinen pöytäkirjojen tarkistaminen. Kuntatoimistossa on otettu käyttöön sähköinen kokousmateriaali.

Terveyskeskus on siirretty kunnantalolle väestötiloihin väliaikaisesti ja hyvinvointikeskuksen rakennushanke nytkähti eteenpäin aivan vuoden loppupuolella.

Sieivissä on panostettu kuntalaisten hyvinvoinnissa ennaltaehkäisevään toimintaan. Lapsiperheiden palveluiden osalta kunnan suurin yksittäinen tuen saaja on **Perhepalvelukeskus**. **Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota kunnanhallituksen asettamiin toiminnan tavoitteiden toteutukseen.**

Kuituverkko osuuskunnan toiminnasta vastaavat osuuskunnan osakkaat eli kunnat. Osuuskunnan toiminta on käynnistymässä kuituverkon rakentamisella. Tavoitteena on rakentaa toimivat tietoliikenneyhteydet kunnan alueelle. Sievin kunta on taannut osuuskunnan saamia lainoja 2,7 miljoonaa euroa. Osuuskunnan toiminnan kannalta oleellista on saada lisää käyttäjiä ja pitää kustannukset käyttäjille alhaisina.

Kiinteistö Oy Sievin teollisuuspuisto

Sievin teollisuuspuisto oy tuottaa sievin kunnan elinkeinotoiminnan ja oli vuonna 2018 kehittämässä kunnan elinkeinorakennetta mm. Jakolanpellon alueen yritystilojen sekä Sievi talo Oy:n tehdashankeen muodossa.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan kuntakohtainen vaikuttavuus suhteessa Sievin kunnan omien toimien vaikuttavuuteen vaikeasti tulkittavissa. Tilinpäätösinformaatio ei luo riittävää yhteyttä kunnan oman hyvinvointityön ja Kallion toimien yhteisvaikutuksista.

Jotta jatkossa voitaisiin mitata ja arvottaa jäsenkunnan oman toiminnan vaikutus koko kuntayhtymän kustannusrakenteeseen, tulisi pohtia millaisella hallinnon rakennemallilla tämä saataisiin paremmin näkyväksi. On kuitenkin jokseenkin selvästi olemassa olevan tiedon perusteella tulkittavissa, että Sievin kunnan ennaltaehkäisevä oma toiminta ja hanketyö hyvinvoinnin osalta tuottavat myös positiivisia taloudellisia vaikutuksia yksilöihin kohdistuvan hyvinvoinnin lisääntymisen kautta.

Hyvinvointikertomuksen rooli on otettu vahvasti esille nyt tuotetussa tilinpäätösaineistossa ja mitä ilmeisemmin sisäistetty strategisen johtamisen osana.

Ennakointitieto ja ennakointityö tulisi kuitenkin edelleen entistä paremmin saada näkyväksi esimerkiksi pohtimalla Sievin kunnan hallinnollisen rakenteen uudistamista. Tällöin kulttuuri, vapaa-aika- ja nuorisotyö yhdessä laaja-alaisen hyvinvointityön ja johtamisen kautta tulisi dynamisemmaksi.

Ennakointityön terävöittäminen talouden suunnittelun ja vertailutiedon osalta tilinpäätöstiedoissa loisi realistisemman kuvan toimintaympäristöstä ja sen odotettavissa olevista muutoksista. Sievissä ja koko peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella **negatiivinen väestökehitys** on tosiasia ja sen vakava huomiointi niin oman kunnan toiminnassa kuin koko yhteis palvelualueen alueella on kriittinen poliittisen johtamisen arvioinnin kohde. Vähintäänkin viisivuotiskautisen talouden ennakointijakson ja toteutuneen talouden informaation vertailu voisi olla yksi keino trendien ja muutossingnaalien näkyväksi saattamiseen tilinpäätöksenkin yhteydessä.

Vaikka Sievin kunnan toteuttaa peruspalvelukuntayhtymä Kallion osalta voidaan pitää onnistuneena, sisältää tällä toimintatavalla tehtävä sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuman rakentuminen kuitenkin toimialasta johtuen pitkällä tähtäimellä sellaisia riskejä, ettei niitä edes Sievin kaltaisen talousosaamisen kunnassa pystytä aina hallitsemaan. Merkittävässä roolissa ovat luonnollisesti valtakunnalliset ratkaisut sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamisessa, toistaiseksi positiivista toimintakykyä osoittaneessa peruspalvelukuntayhtymä Kalliossa kuin myös Pohjois-Suomen osalta tehdyssä ennakkoivassa palveluiden uudistustyössä. Sievissä meneillään olevien pitkävaikutteisten investointien kustannusvaikutukset ovat omiaan suuntaamaan terävää analyysia ja kehittämistä omaan toimintatapaan kunnan talouden keskeisen menokohdan eli sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta.

Koulutoimi

Vuonna 2018 koululautakunnan suurimpana voimanponnistuksena on ollut uusi päiväkotihanke. Päiväkotihenkilökunnan sekä koulunkäynninohjaajien määräaikaisia paikkoja on vakainaistettu. Tämä on tarkoituksenmukaista ja samalla ennaltaehkäisevää toimintaa. Päiväkodit ovat ottaneet toimintatavaksi positiivisen pedagogiikan.

Yhteiskunnan kädenojennuksena päivähoitomaksuihin tuli muutoksia ja tämä näkyy kunnan kukkarossa. Huolimatta siitä, että lapsia paljon edelleen hoidetaan pääsääntöisesti kotona ja että päivähoidon piirissä olevat lapset eivät ole oikeutettuja kotihoidon tukeen on kunnassa päivähoitopaikkojen tarve kasvanut. Varhaiskasvatuspuolella on jo tiedostettu nämä haasteet. Erilaisia kunnan taloudellista taakkaa keventäviä ratkaisuja on mietinnässä. On hyvä huomioida, että kotihoidontuen vähenemisen tarve ei kulje käsikädessä pienten lasten vanhempien työllistymisen kanssa.

Peruskoulupuolella talousarvion ylitystä on syntynyt kouluilla ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi. Nämä näkyvät koululautakunnan budjetissa sisäisen menoerän ylityksenä. Lisäksi ylitystä on aiheuttanut

palkkakulut ja psykologipalveluiden ostot. Opetuskustannukset oppilasta kohden kunnassa on ollut useamman vuoden ajan yli puolitoistatuhatta euroa keskimääräistä alhaisemmat. Vertailua on tehty Pohjois-Suomen maaseutukoulujen kesken.

Lukiossa tavoitteeksi on asetettu vetovoimainen noin 115 oppilaan koulu. 2016 vuonna oppilasmäärä on ollut 109 ja sen jälkeen pientä laskua havaittavissa, 106 oppilasta vuonna 2018. **Tarkastuslautakunnan mielestä lukion toiminnan kehittämiseksi on tarpeen harkita yhteistyön aloittamista ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.**

Vuonna 2018 ylioppilastutkinnon puoltoäänten keskiarvo oli hitusen alle valtakunnan keskitason. Aiempina vuosina keskiarvo on ollut selkeästi valtakunnan keskitasoa parempi. Lukion keskeyttämisprosentissa on päästy tavoitteeseen ja kokonaisuutena saatu se laskusuuntaiseksi.

Ylivieskan seudun kansalaisopiston sekä musiikkiopiston kulut Sievin osalta oli arvioitua pienemmät, joista tuli palautusta Sieviin.

Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikalautakunnan nimi ei kuvaa lautakunnan toimintaa tarpeeksi kattavasti. Lautakunnan tehtävänä on myös edistää yleistä hyvinvointia, joka sisältää sairauksien, syrjäytymisen, työttömyyden yms. ennalta ehkäisyä. Lautakunnan kokonaiskustannukset pysyivät alle talousarvion; toteutui 94,2%. Tulopuolella alitusta oli myös hieman, jonka selittää salivuorojen alentunut kysyntä. Kuntosalin käytön kiinnostuksen parantamiseksi on ryhdytty tarvittaviin toimenpiteisiin. Erilaisten liikuntaan tehtävien investointien kustannukset käyttäjähintoihin tulee arvioida siten, että ne eivät korota tarpeettomasti harrastajien kustannuksia. **Tarkastuslautakunta kiinnittää huomioita asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.** Hiihtoladut ovat saaneet edelleen positiivista palautetta. Ikäihmisten kuntosaliryhmät on hyvää ennalta ehkäisevää toimintaa. Erityisesti merkillepantavaa on ikäihmisille suunnatun liikuntatarjonnan lisääntyminen.

Kulttuuripalveluissa tarjonta ollut monipuolista läpi vuoden ja eri-ikäiset kuntalaiset on saatu aktivoitua käyttämään tarjottuja palveluita. Myös paikallista osaamista nostettu esille eri tilaisuuksissa. Kuntalaisten tyytyväisyys tavoitteeseen kulttuuritoimen osalta ei päästy. Otanta suppea. Kirjasto on kunnan käytetyin kulttuuripalvelu. Verkkokirjaston käyttö on kasvusuuntainen.

Työttömyysrakenne kunnassa on muuttunut. Naisia on enemmän työttömänä kuin miehiä.

Tekninen toimi

Henkilöstön mitoitus eri tehtäviin on sopivaa ja harkintaa on käytetty tehtävien täytössä. Puhtaanapidossa on otettu onnistuneesti käyttöön uutta tekniikkaa siivoussrobotti Taavetin muodossa ja uusiin tiloihin on tehty mitoitus. Ruokahuolto toimii hyvin ja valmistettujen aterioiden määrä on kasvanut ja samalla on voitu tehostaa henkilöstön käyttöä.

Yhdyskuntapalveluissa syntyi säästöjä poistojen arvioitua pienemmän määrän muodossa, joka johtui investointeihin saadun EAKR avustuksen n. 225 t€ kautta. Tontteja on ollut tarjolla ja niiden myyntitavoitteet on saavutettu. Kaavoitus on aloitettu Päivölän alueella, jolle sijoittunee mm. päiväkotia. Tiesuunnitelmia tehty ja teiden muuttamista kaduiksi on valmisteltu ELY-keskuksen kanssa Kantolan tien ja Haikolantien osalta. ELY-keskus kunnosti kyseisiä teitä tarkasteluvuonna.

Ennakoivaa huoltoa ja kunnostustoimintaa kehitetty apuna Helpdesk. Uuden paloaseman ja Pajulan vanhusten palveluyksikön laajennus olivat suurimmat rakennuskohteet. Sisäilmatutkimuksia on tehty tarvittaessa ja korjaustoimenpiteitä toteutettu tarvittaessa. Kiinteistöpalveluiden kirjo aiheuttaa tavoitteiden monitahoisuutta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet tulee nostaa paremmin esille ja niiden tulee noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä strategisia tavoitteita.

Tilakustannus aleni edellisiin vuosiin verrattuna, vaikka energian kulutuksessa ei päästy tavoitteisiin. Todennäköisesti ilmastointi lisäsi sähkönkulutusta kouluissa. Ilmastoinnin lisäämisellä parannettiin koulujen sisäilman laatua.

Ympäristötoimi

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma vuosille 2018-2022 päivitetty. Valvontakohteiden ajantasaisuus ja edellisen ohjelmakauden valvontatavoitteiden toteutuminen arvioidaan vuosittain valvontaohjelman päivityksen yhteydessä. Vuonna 2018 valvontaohjelma on Sievin ympäristön suojelun ensimmäinen valvontasuunnitelmaan ja toimijoiden riskiarviointiin perustuva valvontaohjelma. Sen mukaan v. 2018 pyritään tehostamaan säännöllisyyttä, kattavuutta ja vaikuttavuutta.

Rakennusvalvonnassa toiminnallisten tavoitteiden lupien käsittelyt, lausuntopyynnöt ja lupapäätökset ovat toteutuneet aikarajojen puitteissa. Menoista on katettu lupamaksujen tuotolla 57%.

Kiinteistöprojektiin liittyvää rakennusrekisterin parannusta on tehty omana työnä, resurssien sallimissa puitteissa. (ei määrärahaa TA 2018)

Ympäristösuojelulupien käsittelyaika on ollut kohtuullinen, tavoite saavutettu. Omavaraisuus 44.1% tavoite ylittyi hieman. Maa-aines lupien osalta valvonta on toteutunut suunnitellusti. Ympäristölupien säännöllinen valvonta ei ole toteutunut täysin suunnitelman mukaisesti. (ostopalvelu Ylivieskan kaupungilta)

Pohjavesialueella sijaitseva maa-ainesten ottoalue Jyringin kylän puoleisella montulla on kunnostettu luvan päättymisen myötä.

Yleisen asumisviihtyvyyden parantamiseksi ympäristölautakunta on suorittanut ympäristökatselmuksen elokuussa 2018. Katselmuksen johdosta on annettu huomautuksia ja korjauskehotuksia 16 eri kiinteistön omistajalle tai haltijalle. Miten katselmuksessa annetut huomautukset ja kehotukset toteutuvat? Lisäksi jatkuvan valvonnan puitteissa on annettu huomautuksia.

Hyötyjätehuollon kehittäminen. Vestia Oy:n vuosikertomus v.2017 mukaan hyötykäyttöaste laskenut hieman edellisvuodesta, ollen 95,9%.

3.3. Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistö Oy Sievin Jussi

Asuntojen käyttöaste on hyvä ja sitä on pystytty parantamaan edellisvuodesta. Tätä positiivista kehitystä tulee jatkaa. Maaliskuun alusta asti osakeyhtiö on ollut ilman toimitusjohtajaa ja tämä on näkynyt monella tavalla toiminnassa. mm. internetsivujen päivitys/uusiminen on edelleen tekemättä ja asukastoimikunnan toiminnan aloittaminen jäi ontumaan, vaikka sitä pohjustettiin jo vuoden 2017 aikana.

Asunto Oy Sievin Villenjärven

Tiedot ovat puutteelliset.

Kiinteistö Oy Kenkäkangas

Osakeyhtiö tiedostaa asuntojen sijainnin tuomat haasteet käyttöasteen nostamiselle. Esitettyjen tietojen oikeellisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Kiinteistö Oy Sievin kauppa ja palvelukeskus

Asetetut tavoitteet toteutuneet ja tilikausi ylijäämäinen.

3.4. Kunnassa tilikaudella meneillään olevia investointeja

Vuonna 2018 on kuntaamme valmistunut tehostetun palveluasumisen yksikkö työnimeltään Pajulan laajennus sekä paloasema. Samaisena vuotena on aloitettu päiväkodin rakentaminen sekä teollisia työpaikkoja varten rakentuu Sievin Teollisuuspuisto Oy:n toteuttamana n. 5,0 miljoonan Sievi talo Oy:n teollisuushalli.

Kunnan investointien kokonaismäärä tilikaudella oli 5.959.624, 98 euroa. Investointeihin voitiin tilikaudella kirjata tuloja yhteensä 1 514 782,26 euroa. Suurimmat tulot kohdistuivat Pajulan laajennukseen 941 138 euroa, paloaseman rakentamiseen 220 000 euroa, kaavateiden rakentamiseen 181.030 euroa sekä skeittiparkin rakentamiseen (kustannukset tilikaudella 2017) 113 004 euroa.

Tarkastuslautakunta vieraili tilikaudella paloaseman lisäksi valmistuneessa tehostetun palveluasumisen yksikössä. Toimitilojen toteuttamisessa on onnistuttu hyvin.

Kuva: Juha Kivioja kertoo paloaseman toiminnasta tarkastuslautakunnan jäsenille sekä tilintarkastajille.

Kuva: valmistuneesta paloasemasta

Kuva: Tehostetun palveluasumisen yksikkö

Kuva: valmistumassa oleva päiväkoti

Kuva: Sievi talo Oy tuontantotehdas

4. Muut toiminnan ja talouden arvioinnit

4.1. Tarkastuslautakunnan muut havainnot ja arvioinnit

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota luottamushenkilöiden osallistumisaktiivisuuteen eri toimielinten kokouksiin, sillä lautakuntien pöytäkirjoista saatavan tiedon mukaan luottamushenkilöt eivät osallistu aktiivisesti päätöksen tekoon.

4.2. Sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti. Perusteet on käsitelty valtuustossa 18.5.2015. Konserniohjeet on päivitetty valtuustossa 9.11.2017.

Konsernivalvonnan osalta kunnan tulee kiinnittää huomiota konserniin kuuluvien yhteisöjen (kuntayhtymät ja tytäryhtiöt) tavoiteasetteluun ja toimintakertomuksessa annettavien tietojen oikeellisuuteen ja selkeyteen.

4.3. Henkilöstö

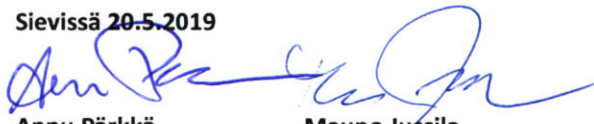
Toimintakertomuksen liitteenä on henkilöstöraportti, josta käy ilmi, että kunnan työntekijöiden terveysperusteiset poissaolot ovat lisääntyneet keskimäärin 2,5 kalenteripäivällä /henkilötyövuosi edelliseen vuoteen verrattuna. Huomattavaa on, että tartuntatautien ja hengityselinsairauksien osuus kaikista terveysperustaisista poissaoloista on yhteensä 18 %.

Kunnantoinmiston työilmapiiri on selvästi parantunut, mikä on omiaan auttamaan työssä jaksamista ja kuntalaisten aktiivista palvelemista.

Lopuksi haluamme kiittää kaikkia heitä, joiden kanssa olemme yhteistyötä kuluneen vuoden aikana tehneet. Kunnantalon henkilöstölle erityiskiitokset siitä tärkeästä työstä mitä päivittäin kuntalaistemme eteen teette.

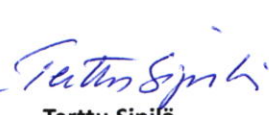
Tarkastuslautakunta toivoo, että eri hallintokunnat antavat kirjalliset vastineensa edellä oleviin havaintoihin syyskuun loppuun mennessä.

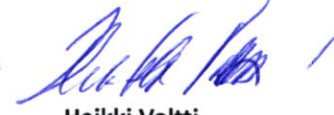
Sieivissä 20.5.2019

Annu Pärkkä
puheenjohtaja

Mauno Jussila
varapuheenjohtaja

Airi Hakala
jäsen

Terttu Sipilä
jäsen

Heikki Voltti
jäsen